

ምዕራፍ አንድ

ሙሉ ቁጥሮች እስከ 1,000,000

- የመግር ማስተማር ውጤቶች:**
- እስከ 10,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማንበብ፣ መጻፍ፣ ማወዳደር እንዲሁም በቅደም ተከተል ማስቀመጥ።
 - እስከ 1,000,000 ያሉ የ10,000 እና የ100,000 ብዜቶችን ማንበብና መጻፍ።
 - እስከ 1,000,000 ያሉ ቁጥሮችን ማንበብና መጻፍ።
 - የባለ 6 ሆሜያት ሙሉ ቁጥሮችን የቁጥር ቤት ዋጋ መለየት።
 - እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማወዳደርና በቅደምተከተል ማስቀመጥ።
 - የቁጥሮችን ዋጋ ወደ 10 ቤት፣ 100 ቤት፣ 1,000 ቤት፣ 10,000 ቤት እና 100,000 ቤት አቅራቢ መፈለግ።

1.1 እስከ 10,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮች ክለሳ

እስከ 10,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማንበብና መጻፍ

ተግባር 1.1

1. የሚከተሉትን አሀዞች በፊደል ጻፉ።

ሀ. 9854 ለ. 7996 ሐ. 8090 መ. 6543 ሠ. 4777 ረ. 6060

2. በሳጥኑ ውስጥ ትክክለኛውን ሆሜ ጻፉ።

ሀ. $4530 = \square \times 1000 + \square \times 100 + \square \times 10 + \square \times 1$
 ለ. $3085 = \square \times 1000 + \square \times 100 + \square \times 10 + \square \times 1$
 ሐ. $5476 = \square \times 1000 + \square \times 100 + \square \times 10 + \square \times 1$

3. የሚከተሉትን በአሀዝ ዓፋ፡፡

- ሀ. ስምንት ሺ ሰማኒያ አምስት
- ለ. ዘጠኝ ሺ ሰባት
- ሐ. አምስት ሺ ሰባ

ማስታወሻ

አንድን አሀዝ ለማንበብ በአሀዙ የሚገኙትን ሆሄያት ከቀኝ በመጀመር በሦስት በሦስት መድቦ «,» ምልክት መለየት ያስፈልጋል፡፡ ከዚያም የቁጥር ቤት ሰንጠረዥ ዋጋቸውን ተጠቅሞ መጻፍና ማንበብ ይሆናል፡፡

ምሳሌ 1.1 የቁጥር ቤት ሰንጠረዥን በመጠቀም የአሀዞች አጻጻፍና አነባበብ

	የአስር ሺ ቤት	የሺ ቤት	የመቶ ቤት	የአስር ቤት	የአንድ ቤት
ሀ		5	0	1	4
ለ		4	7	6	2
ሐ	1	0	0	0	0

ሲነበብ

- ሀ. አምስት ሺ አስራ አራት
- ለ. አራት ሺ ሰባት መቶ ስልሳ ሁለት
- ሐ. አስር ሺ

ሲጻፍ

- 5014
- 4762
- 10,000

የአንድን አሀዝ ሆሄያት የቁጥር ቤት ዋጋዎች በመጠቀም አሀዙን በመተንተን መግለፅ ይቻላል፡፡

ምሳሌ 1.2 የሚከተሉትን ቁጥሮች በመተንተን ግለፁ፡፡

- ሀ. $378 = 3 \times 100 + 7 \times 10 + 8 \times 1 = 300 + 70 + 8$
- ለ. $8049 = 8 \times 1000 + 0 \times 100 + 4 \times 10 + 9 \times 1 = 8000 + 0 + 40 + 9$

መልመጃ 1ሀ

1. የሚከተሉትን ቁጥሮች አንብቡ፡፡

- ሀ. 104 ለ. 476 ሐ. 8446 መ. 8300

2. የሚከተሉትን ቁጥሮች በፊደል በደብተራችሁ ላይ ዓፋ፡፡

- ሀ. 74 _____ ሐ. 9966 _____
- ለ. 625 _____ መ. 8008 _____

3. በደብተራችሁ ላይ የሚከተሉትን በአሀዝ ያፉ።

- ሀ. ሁለት መቶ ሁለት
- ለ. አንድ ሺ አስራ አንድ
- ሐ. አምስት ሺ ስምንት መቶ ሰባት
- መ. ስድስት ሺ ሰባት መቶ ስምንት

4. የሚከተሉትን ቁጥሮች በመተንተን ግለፁ።

- ሀ. 85
- ለ. 775
- ሐ. 3458
- መ. 9090

5. ቀጥሎ ተተንትነው የተሰጡትን እያንዳንዱን የሚወክለውን አሀዝ በደብተራችሁ ላይ ያፉ።

- ሀ. $3 \times 100 + 0 \times 10 + 4 \times 1$
- ለ. $6 \times 1000 + 3 \times 100 + 0 \times 10 + 5 \times 1$
- ሐ. $8 \times 1000 + 2 \times 100 + 3 \times 10 + 0 \times 1$
- መ. $9 \times 1000 + 7 \times 100 + 8 \times 10 + 3 \times 1$

እስከ 10,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማወዳደርና በቅደም ተከተል ማስቀመጥ በሶስተኛ ክፍል የሂሳብ ትምህርት ተምራችኋል። አሁን ደግሞ ሙሉ ቁጥሮችን ማወዳደርና በቅደም ተከተል ማስቀመጥ ትማራላችሁ።

ጥንድ ጥንድ በመሆን የሚከተሉትን ጥያቄዎች ሥሩ።

1. ሁለት የተለያዩ የሆሄያት ብዛት ያላቸው ቁጥሮች እንዴት እንደሚወዳደሩ ምሳሌዎችን በመስጠት ተወያዩ።
2. ሁለት አንድ አይነት የሆሄያት ብዛት ያላቸው ቁጥሮች እንዴት እንደሚወዳደሩ ምሳሌዎችን በመስጠት ተወያዩ።
3. ጥንድ ጥንድ በመሆን እስከ 10,000 ያሉ አምስት አምስት የተለያዩ ቁጥሮች በተለያዩ ወረቀቶች ላይ ያፉ። ሌሎች በጥንድ የተቀመጡ ንደኞቻችሁን ቁጥሮችን በቅደም ተከተል እንዲያስቀምጡ ጠይቁ። ውጤቱን ለመምህራችሁ ተናገሩ።

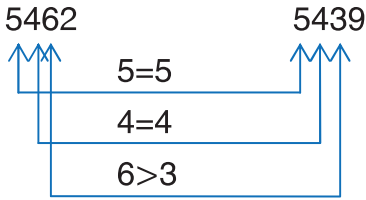
ማስታወሻ

1. ሁለት የተለያዩ የሆሄያት ብዛት ያላቸው ቁጥሮች ሲወዳደሩ፣ ብዙ ሆሄያት ያለው ቁጥር ትንሽ ሆሄያት ካለው ቁጥር ይበልጣል።
2. ሁለት አንድ አይነት የሆሄያት ብዛት ያላቸው ቁጥሮች ሲወዳደሩ የቁጥሮቹን ተንዳኝ ሆሄያት ከግራ ጫፍ በመጀመር ማወዳደር። ብልጫ የሚያሳየው ሆሄ ያለበት ትልቁ ቁጥር ይሆናል።

ምሳሌ 1.5

1. $329 > 87$ ምክንያቱም የ329 የሆሄያት ብዛት 3 ስለሆነና የ 87 የሆሄያት ብዛት 2 ስለሆነ $329 > 87$ እውነት ነው።

2. $5462 > 5439$ ምክንያቱም ከግራ ወደ ቀኝ ተጓዳኝ ሆሄያትን ስናወዳድር የሚከተለውን እናገኛለን።

ስለዚህ $5462 > 5439$ ምክንያቱም በአስር ቤት ያሉትን ስናይ 6 ከ3 ስለሚበልጥ ነው።

መልመጃ 1ለ

1. የሚከተሉትን ቁጥሮች የ $>$ ፣ $<$ ወይም $=$ ምልክት በመጠቀም አወዳድሩ።

ሀ. 2514 _____ 999

ለ. 652 _____ 671

ሐ. 7425 _____ 7419

መ. 8993 _____ 9001

ሠ. 3224 _____ 3224

2. የሚከተሉትን ቁጥሮች በደብተራችሁ ገልብጡና ከትንሹ በመጀመር በቅደም ተከተል ዓፉ።

ሀ. 2654፣ 3466፣ 2626፣ 3475፣ 1515

ለ. 5386፣ 5368፣ 5382፣ 5295፣ 5925

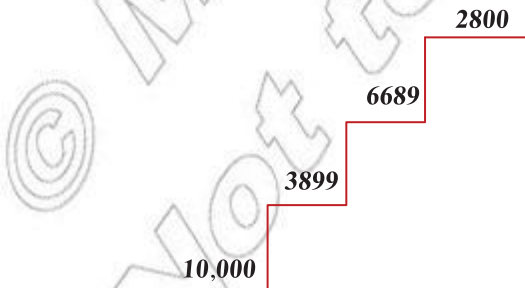
ሐ. 7424፣ 7442፣ 7244፣ 4742፣ 7324

3. የአንድ አንደኛ ደረጃ ት/ቤት ጠቅላላ ተማሪዎች ብዛት 3800 ነው፤ የአንድ ሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት ተማሪዎች ብዛት ደግሞ 2987 ነው።

ሀ) ከአንደኛ ደረጃ ት/ቤት ተማሪዎችና ከሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት ተማሪዎች የትኛው ት/ቤት ተማሪዎች ብዛት ይበልጣል? በስንት ይበልጣል?

ለ) ከአንደኛ ደረጃ ት/ቤት ተማሪዎችና ከሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት ተማሪዎች የትኛው ት/ቤት ተማሪዎች ብዛት ያንሳል? በስንት ያንሳል?

4. በምስሉ ላይ የተመለከቱትን ቁጥሮች ተመሳሳይ ምስል በመጠቀም አሳዩ።

ሀ) ከትንሹ ወደ ትልቁ በቅደም ተከተል አስተካክሉ።

ለ) ከትልቁ ወደ ትንሹ በቅደም ተከተል አስተካክሉ።

1.2 የ1,000፣ 10,000 እና 100,000 ብዜቶች

እስከ 1,000,000 ያሉ የ1000 ብዜቶች

ተግባር 1.3

የሚከተሉትን ጥንድ ጥንድ እየሆናችሁ ሥሩ።

1. ከሚከተሉት ውስጥ የ1000 ብዜት የሆኑ ቁጥሮች የትኞቹ ናቸው።

ሀ. 600 ለ. 1000 ሐ. 2,500 መ. 63,000

2. ከ10,000 የሚያንሱ የ1000 ብዜት የሆኑ ሙሉ ቁጥሮችን ዘርዝሩ።

3. ሰንጠረዥን አሟሉ።

x	10	20	30	40	50
1000	10,000				

ማስታወሻ

- በስተቀኝ የሚገኙ ሦስት ሆሄያቸው ሁሉም ዜሮ የሆኑ ሙሉ ቁጥሮች ሁሉ የ1000 ብዜት ናቸው።
- አንድን ሙሉ ቁጥር በ1000 ማባዛት ማለት ቁጥሩን ፅፎ ከቁጥሩ በስተቀኝ ሦስት ዜሮዎችን መጻፍ ማለት ነው።

ምሳሌ 1.4

ሀ. 32400 የ1000 ብዜት አይደለም። ምክንያቱም የ32400 በስተቀኝ የሚገኙ የመጨረሻ ሦስት ሆሄዎች ሁሉም ዜሮ አይደሉም።

ለ. 456000 የ1000 ብዜት ነው። ምክንያቱም ሁሉም በስተቀኝ የሚገኙ የመጨረሻ ሦስት ሆሄዎች ዜሮ በመሆናቸው።

መልመጃ 1ሐ

1. ከሚከተሉት ውስጥ የ1000 ብዜት የሆኑት የትኞቹ ናቸው።

ሀ. 1500 ለ. 24000 ሐ. 5570 መ. 100,000

2. የሚከተሉትን ሰንጠረዦች አሟሉ።

ሀ.

x	1000
12	
26	26000
37	
73	

ለ.

x	1000
60	
70	
80	
90	90,000

ሐ.	x	100	300	500	800	1000
	1000			500,000		

እስከ 1,000,000 ያሉ የ10,000 እና የ100,000 ብዬቶች

እስከ 1,000,000 ያሉ የ1000 ብዬቶች እንዴት እንደሚፈለጉ ከዚህ በፊት ተምራችኋል። አሁን ደግሞ የ10,000 እና የ100,000 ብዬቶች እንዴት እንደሚገኙ ትማራላችሁ።

ተግባር 1.4

የሚከተሉትን ጥያቄዎች በግል መልሱ።

1. የ10,000 ብዬት የሆኑ ቁጥሮችን በማየት እንዴት ማወቅ ይቻላል።
2. የ100,000 ብዬት የሆኑ ቁጥሮችን በማየት እንዴት መለየት ይቻላል።
3. አንድን ሙሉ ቁጥር በ10,000 አባዝቶ በቀላሉ ውጤት ማግኘት የሚቻለው እንዴት ነው።
4. የአንድ ሙሉ ቁጥር የ100,000 ብዬት በቀላሉ እንዴት ይገኛል።

ማስታወሻ

1. የአንድ ሙሉ ቁጥር በስተቀኝ የሚገኙ አራት ሆሄዎች በሙሉ ዜሮ ከሆኑ፤ ቁጥሩ የ10,000 ብዬት ነው።
2. በስተቀኝ የሚገኙ አምስት ሆሄዎች በሙሉ ዜሮ ከሆኑ፤ ቁጥሩ የ100,000 ብዬት ነው።

ምሳሌ 1.5

- ሀ. 50,000 የ10,000 ብዬት ነው። ምክንያቱም የ50,000 በስተቀኝ የሚገኙ የመጨረሻዎቹ 4 ሆሄዎች በሙሉ ዜሮ ስለሆኑ።
- ለ. 600,000 የ100,000 ብዬት ነው። ምክንያቱም የ600,000 በስተቀኝ የሚገኙ የመጨረሻዎቹ 5 ሆሄዎች በሙሉ ዜሮ በመሆናቸው።
- ሐ. $33 \times 10,000 = 330,000$
 $5 \times 100,000 = 500,000$

መልመጃ 1 መ

1. የሚከተሉትን ጥያቄዎች እውነት ወይም ሀሰት በማለት መልሱ።
 - ሀ. የ1000 ብዬት የሆኑ ሙሉ ቁጥሮች የ10,000 ብዬት ናቸው።
 - ለ. የ100,000 ብዬት የሆኑ ቁጥሮች የ10,000 ብዬቶች ናቸው።
 - ሐ. የ10,000 ብዬት የሆኑ ቁጥሮች የ1000 ብዬቶች ናቸው።
 - መ. $75 \times 10,000 = 75,000$

2. የሚከተሉትን ጥያቄዎች አባዙ።

ሀ. $25 \times 10,000 = \underline{\hspace{2cm}}$

መ. $100 \times 10,000 = \underline{\hspace{2cm}}$

ለ. $92 \times 10,000 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሠ. $3 \times 100,000 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሐ. $8 \times 100,000 = \underline{\hspace{2cm}}$

ረ. $10 \times 100,000 = \underline{\hspace{2cm}}$

የ1000 እና የ10,000 ብዜት የሆኑ ሙሉ ቁጥሮችን መደመር

ከዚህ በፊት በተማራችሁት የ1000 እና የ10,000 ብዜት የሆኑ ሙሉ ቁጥሮችን መለየት ትችላላችሁ። እነዚህ ሁለት አይነት ብዜቶችን ዳግም እንዴት እንደሚደመሩ ከዚህ ቀጥሎ ትማራላችሁ።

ጥንድ ተግባር 1.5

ጥንድ ጥንድ በመሆን የ1000 እና የ10,000 ብዜቶችን በቀላሉ እንዴት መደመር እንደሚቻል ተወያዩ።

$15,000 + 230,000 = \underline{\hspace{2cm}}$

ሌሎች ሦስት ተመሳሳይ ምሳሌዎችን በመመስረት ተወያዩና መልሳችሁን ለመምህራችሁ ተናገሩ።

ማስታወሻ

የ1000 እና የ10,000 ብዜቶችን የመደመር ውጤት ለማግኘት፡- የሁለቱንም ድምርዎች የመጨረሻ ሦስት ዜሮዎች መተውና የቀሩትን ሆሄያት መደመር። ቀጥሎ ከውጤቱ በስተቀኝ ሦስት ዜሮዎችን በመጻፍ ድምሩ ይገኛል።

ምሳሌ 1.6

1. $45,000 + 150,000$

የዚህን ውጤት ለማግኘት መጀመሪያ 45ንና 150ን መደመር (ሦስቱን ዜሮች በመተው)

$45 + 150 = 195$

ቀጥሎ ከውጤቱ በስተቀኝ ሦስት ዜሮች መጨመር 195,000

ስለዚህ $45,000 + 150,000 = 195,000$

2. $2,000 + 30,000 = (2 + 30) \times 1000$ (ሦስት ዜሮዎች መጨመር ማለት በ1000 ማባዛት ማለት ስለሆነ)

$= 32 \times 1000$

$= 32,000$

መልመጃ 1ሠ

1. የሚከተሉትን ጥያቄዎች ደምሩ።

ሀ. $11,000 + 160,000$

ሐ. $3,000 + 770,000$

ለ. $36,000 + 540,000$

መ. $10,000 + 100,000$

2. ከዜሮ የሚበልጥ ትንሹ የ1000 ብዜት እና ከዜሮ የሚበልጥ ትንሹ የ10,000 ብዜት ሲደመሩ መልሱ ስንት ይሆናል?
3. አንድ ት/ቤት ተጨማሪ መማሪያ ክፍሎችን ለማሰራት 300,000 ብር አወጣ። ወንበሮችን ለመግዛት ደግሞ 50,000 ብር አወጣ። በጠቅላላው ት/ቤቱ ወጪ ያደረገው ስንት ብር ነው?

ስዕል 1.1 ወንበሮች

የ100 ብዜት የሆኑ ሙሉ ቁጥሮችን መቀነስ

ተግባር 1.6

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ሰሩ።

1. የ4300 እና 2100 ልዩነት ስንት ነው?
2. ከ65000 ላይ 5900 ቀንሱ። መልሳችሁን አረጋግጡ።
3. ባለፈው አመት የአንድ 1ኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ጠቅላላ ተማሪዎች ብዛት 2200 ነበር። በዚህ አመት ደግሞ የት/ቤቱ ጠቅላላ ተማሪዎች ብዛት 2500 ነው። የተማሪዎቹ ቁጥር ካለፈው አመት ጋር ሲወዳደር በምን ያህል ጨመረ?

ማስታወሻ

1. አንድ የ100 ብዜትን ከሌላ የ100 ብዜት ላይ ለመቀነስ ዋናው ከተቀናሹ ማነስ የለበትም።
2. የመቀነስ ውጤት በመደመር ይረጋገጣል። የመደመር ውጤትም በመቀነስ ይረጋገጣል።

ምሳሌ 1.7 የሚከተሉትን አስሱ። መልሱንም አረጋግጡ።

ሀ. $3400 - 2300$

ለ. $72,000 - 6500$

መፍትሔ

$$\begin{aligned} \text{ሀ. } 3400 - 2300 &= (34 - 23) \times 100 \\ &= 11 \times 100 \\ &= 1100 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ለ. } 72,000 - 6500 &= (720-65) \times 100 \\ &= 655 \times 100 \\ &= 65500 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ምክንያቱም } 3400 &= 1100 + 2300 \\ &= (11 + 23) \times 100 \\ &= 3400 \text{ ስለሆነ።} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ምክንያቱም } 72,000 &= 65500 + 6500 \\ &= (655 + 65) \times 100 \\ &= 720 \times 100 \\ &= 72000 \end{aligned}$$

መልመጃ 1ረ

1. የሚከተሉትን ጥያቄዎች ቀንሱ። መልሳችሁንም በመደመር አረጋግጡ።

ሀ. $8700 - 4600$

ለ. $27400 - 7400$

ሐ. $33400 - 15000$

መ. $93000 - 89000$

•• አንድ የህብረት ስራ ማህበር በአንድ አመት 350,000 ብር ትርፍ አገኘ። ማህበሩ ለአባላቱ 260,000 ብር ወጪ አድርጎ ቢያከፋፍል፤ በአንድ አመት ካገኘው ትርፍ ስንት ይቀረዋል።

3. ሰንጠረዥን አሟሉ።

ዋና	ተቀናሽ	ልዩነት
37400		31000
55100	23200	
	46000	150000

የ1000 እና የ10,000 ብዜት የሆኑ ሁለት ቁጥሮችን መቀነስ

የ100 ብዜት የሆኑ ሙሉ-ቁጥሮችን መቀነስ ከዚህ በፊት ተምራችኋል። ይህን እውቀታችሁን መሰረት በማድረግ የ1000 እና የ10,000 ብዜት የሆኑ ቁጥሮችን መቀነስ አሁን ትማራላችሁ።

ተግባር 1.7

ጥንድ ጥንድ በመሆን በሚከተለው ጥያቄ ላይ ተወያዩና ለክፍላችሁ ተማሪዎች አቅርቡ።

ሀ. ዋናው የ1000 ብዜት እና ተቀናሹ የ10,000 ብዜት የሆነ ምሳሌ መስርቱ።

ለ. ተቀናሹ የ10,000 ብዜት እና ዋናው የ10,000 ብዜት የሆነ ምሳሌ መስርቱ።

ሐ. ልዩነቱ የ1000 ብዜት እና ተቀናሹ የ10,000 ብዜት የሆነ ምሳሌ መስርቱ።

ማሳሰቢያ: ከዚህ በፊት እንደምታውቁት አንድ ሙሉ ቁጥር ከሌላ ሙሉ ቁጥር በመቀነስ ሙሉ ቁጥር የሆነ መልስ ለማግኘት ምንጊዜም ዋናው ከተቀናሹ ማነስ የለበትም።

ምሳሌ 1.8

የሚከተለውን አስሉ፡- $630,000 - 55,000$

✓ መፍትሔ፡-

መጀመሪያ ሦስቱን ዜሮዎች አቆይቶ ሌሎችን መቀነስ።

$630 - 55 = 575$

ቀጥሎ ከውጤቱ በስተቀኝ ሦስት ዜሮዎች መጻፍ፣

575000

$$\begin{aligned} \text{ወይም } 630,000 - 55,000 &= (630 - 55) \times 1000 \\ &= 575 \times 1000 \\ &= 575000 \end{aligned}$$

መልመጃ 1ሰ

1. የሚከተሉትን ጥያቄዎች አስሉ።

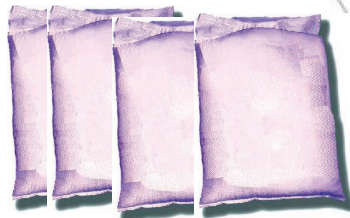
ሀ. $10,000 - 1000$

ሐ. $470,000 - 70,000$

ለ. $260,000 - 1,400$

መ. $580,000 - 27,000$

2. በማህበር የተደራጁ አምራቾች በ2003 ዓ.ም 100,000 ኩንታል ሰሊጥ አመረቱ። ካመረቱት ውስጥ 85,000 ኩንታል ሰሊጥ ወደ ውጭ ሀገር ልከዋል። ያልተላከው ሰሊጥ በኩንታል ስንት ነው።

ስዕል 1.2 ሰሊጥ በኩንታል

3. ስንጠረገፍን አሟሉ።

ዋና	ተቀናሽ	ልዩነት
540,000	4000	
	50,000	50,000
690,000		595,000

የ1000 እና የ10,000 ብዜት የሆኑ ሁለት ሙሉቁጥሮችን መቀነስ ባለፈው ትምህርት ተምራችኋል። አሁን ደግሞ የ10,000 እና የ100,000 ብዜት የሆኑ ሁለት ቁጥሮችን መቀነስ ትማራላችሁ።

ተግባር 1.8

ጥንድ ጥንድ በመሆን የሚከተሉትን ሥሩ።

ሀ. ዋናው የ10,000 ብዜት እና ተቀናሹ የ100,000 ብዜት የሆነ ምሳሌ መስርቱ።

ለ. ተቀናሹ የ100,000 ብዜት እና ዋናው የ100,000 ብዜት የሆነ ምሳሌ መስርቱ።

ሐ. ልዩነቱ የ10,000 ብዜት እና ተቀናሹ የ10,000 ብዜት የሆነ ምሳሌ መስርቱ።

ማስታወሻ

ከ100,000 ብዜት ላይ የ10,000 ብዜት ሙሉ ቁጥር ቀንሶ ውጤቱን በቀላሉ ለማግኘት፡- መጀመሪያ በቀኝ በኩል የሚገኙ አራት ዜሮዎችን ለጊዜው በመተው ሌሎቹን መቀነስ፣ ቀጥሎ ከልዩነቱ በስተቀኝ አራት ዜሮዎችን መጻፍ፡፡

ምሳሌ 1.9

የሚከተለውን አስሉ

$$600,000 - 420,000$$

✓ መፍትሔ

- መጀመሪያ አራቱን ዜሮዎች ለጊዜው አቆይቶ ሌሎቹን መቀነስ

$$60 - 42 = 18$$

- ቀጥሎ ከውጤቱ በስተቀኝ አራት ዜሮዎችን መጻፍ፡

$$180,000$$

$$\text{ስለዚህ } 600,000 - 420,000 = 180,000$$

$$\begin{aligned} \text{ወይም } 600,000 - 420,000 &= (60 - 42) \times 10,000 \\ &= 18 \times 10,000 \\ &= 180,000 \end{aligned}$$

መልመጃ 1ሽ

1. የሚከተሉትን የመቀነስ ጥያቄዎች ሥሩ፡፡ መልሳችሁንም አረጋግጡ፡፡

ሀ. $100,000 - 10,000$

መ. $700,000 - 620,000$

ለ. $300,000 - 50,000$

ሠ. $500,000 - 430,000$

ሐ. $400,000 - 360,000$

ረ. $800,000 - 70,000$

2. አንድ ት/ቤት የአካባቢው ህብረተሰብ ያዋጣውን ገንዘብና የውስጥ ገቢውን ተጠቅሞ የት/ቤቱን አጥር በ200,000 ብር አሳጠረ፡፡ ከአካባቢው ህብረተሰብ የተሰበሰበው ብር 140,000 ቢሆን ት/ቤቱ ከውስጥ ገቢው ወጪ ያደረገው ብር ስንት ነው፡፡

የ1,000፣ 10,000 እና 100,000 ብዜት የሆኑ ሁለት ቁጥሮችን ማወዳደር

ሁሉም ዓይነት ሙሉ ቁጥሮች ሲወዳደሩ የሚከተለውን አሰራር መከተል ይቻላል፡፡

- ሁለት ሙሉ ቁጥሮች የተለያዩ የሆኑ ሁለት ብዛት ካላቸው ብዙ ሆኖች ያለው ቁጥር አነስተኛ ሆኖች ካለው ቁጥር ይበልጣል፡፡
- ሁለት ሙሉ ቁጥሮች አንድ አይነት የሆኑ ሁለት ብዛት ካላቸው ከግራ በመጀመር እያንዳንዱን ሆኖ ማወዳደር፣ ብልጫ የሚያሳየው ሆኖ ያለበት ትልቁ ቁጥር ነው፡፡

ምሳሌ 1.10

የሚከተሉትን ጥንድ ቁጥሮች አወዳድሩ።

ሀ. $3 \times 10,000$ እና $9 \times 1,000$

ለ. $2 \times 100,000$ እና $24 \times 10,000$

✓ መፍትሔ

ሀ. $3 \times 10,000 > 9 \times 1,000$ ምክንያቱም $3 \times 10,000 = 30,000$

እና $9 \times 1,000 = 9,000$ ስለሆኑና

$30,000 > 9,000$ እውነት በመሆኑ

ለ. $2 \times 100,000 < 24 \times 10,000$ ምክንያቱም

$200,000 < 240,000$ (ሁለቱን ለየብቻ አባዝተን ውጤቱን ማወዳደር)

መልመጃ 1ቀ

1. ለሚከተሉት ጥያቄዎች የ > ፣ = ወይም < ምልክቶችን በመጠቀም ቁጥሮችን አወዳድሩ።

ሀ. $10 \times 1,000$ _____ $9 \times 1,000$

መ. $17 \times 10,000$ _____ $100,000$

ለ. $20 \times 1,000$ _____ $10,000$

ሠ. $103 \times 1,000$ _____ $4 \times 10,000$

ሐ. $8 \times 100,000$ _____ $64 \times 10,000$

ረ. $85 \times 1,000$ _____ $9 \times 10,000$

2. አንድ የዱቄት ፋብሪካ ባለቤት በአንድ አመት ካገኘው ትርፍ አዳዲስ እቃዎችን ለመግዛት 84,000 ብር ወጪ አደረገ። ለሰራተኞቹ ሽልማት ደግሞ 85,000 ብር ወጪ አደረገ። ባለሀብቱ ብዙ ወጪ ያደረገው ለየትኛው ነው (አዳዲስ እቃዎችን ለመግዛት ወይስ ለሽልማት)?

1.3 እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮች

በሦስተኛ ክፍል የሂሳብ ትምህርት እስከ ባለሦስት ሆሄ ያላቸውን ሙሉ ቁጥሮች ከ1000 ብዜቶች ጋር መደመር ተምራችኋል። ለማስታወስ ያህል ተግባር 1.9ን በግል ሥሩ።

✎ ተግባር 1.9

1. የሚከተሉትን የመደመር ጥያቄዎች ስሩ (ሳትተነትነ)።

ሀ. $2000 + 173$

ለ. $3000 + 245$

2. በተራ ቁጥር 1 የተሰጡትን ጥያቄዎች በመተንተን ደምሩ።

እስከ ባለ 5 ሆሄ ያላቸው ሙሉ ቁጥሮችን ከ10,000 እና ከ100,000 ብዜቶች ጋር በተመሳሳይ መንገድ መደመር ይቻላል። አደማመሩም ሆሄዎችን በቤት በቤታቸው በመደመር ወይም በመተንተን መደመር ሊሆን ይችላል።

ምሳሌ 1.11 የሚከተሉትን በመተንተን እና ሳይተነተን ደምሩ።

ሀ. $50,000 + 6534$

ለ. $300,000 + 56789$

✓ መፍትሔ

ሀ. $50,000 + 6534 = 56534$

በመተንተን ሲደመር

$50,000 + 6534 = 5 \times 10,000 + 6 \times 1000 + 5 \times 100 + 3 \times 10 + 4$
 $= 56534$

ለ. $300,000 + 56789 = 356789$

በመተንተን ሲደመር

$300,000 + 56789$
 $= 3 \times 100,000 + 5 \times 10,000 + 6 \times 1000 + 7 \times 100 + 8 \times 10 + 9$
 $= 356789$

ከላይ በምሳሌዎቹ የተሰሩትን ድምሮች የቁጥር ቤት ሰንጠረዥን በመጠቀም ማመልከት ይቻላል።

	የመቶ ሺ ቤት	የአስር ሺ ቤት	የሺ ቤት	የመቶ ቤት	የአስር ቤት	የአንድ ቤት
ሀ		5	6	5	3	4
ለ	3	5	6	7	8	9

የቁጥሮች አፃፃፍ

ሀ. 56534

ለ. 356789

ሐ. 504032

የቁጥሮች አንባቢብ

ሃምሳ ስድስት ሺ አምስት መቶ ሰላሳ አራት
 ሦስት መቶ ሃምሳ ስድስት ሺ ሰባት መቶ ሰማኒያ ዘጠኝ
 አምስት መቶ አራት ሺ ሰላሳ ሁለት

መልመጃ 10

1. የሚከተሉትን ቁጥሮች የ10 ብዜት ተጠቅማችሁ በመተንተን ፃፉ።

ሀ. 7346

ለ. 83049

ሐ. 66758

መ. 472986

ሠ. 605040

ረ. 958432

2. የሚከተሉትን ቁጥሮች በፊደል ፃፉ።

ሀ. 8605

ለ. 41007

ሐ. 33445

መ. 605646

ሠ. 807060

3. የሚከተሉትን በአሀዘ ፃፉ።

ሀ. ስድስት ሺ አስራ አራት

ሐ. ስድስት መቶ አርባ አምስት ሺ ሰባ አምስት

ለ. ሰማኒያ ስምንት ሺ ስምንት

መ. ዘጠኝ መቶ ሦስት ሺ ሁለት መቶ ሰላሳ ስድስት

1.4 የቁጥር ቤት ዋጋ በባለ 6 ሆሄ ሙሉ ቁጥሮች

ተግባር 1.10

የሚከተሉትን ጥያቄዎች በግል ስሩ።

ከዚህ በታች ያለውን የቁጥር ቤት ሰንጠረዥ ተጠቅማችሁ የተሰጡትን ቁጥሮች በትክክል አስቀምጡ።

ቁጥሮች	የመቶ ሺ ቤት	የአስር ሺ ቤት	የሺ ቤት	የመቶ ቤት	የአስር ቤት	የአንድ ቤት
100,000						
217,654						
300,675						
458,023						

ማስታወሻ፡-

የቁጥር ቤት ሰንጠረዥ የአንድን ቁጥር ሆሄያት የቁጥር ቤት ዋጋ ለማወቅ ይጠቅማል።

በተለያዩ ቤቶች የተፃፈ አንድ ሆሄ የተለያዩ የቁጥር ቤት ዋጋ ይኖረዋል።

ምሳሌ 1.12 በቁጥር ቤት ሰንጠረዥ የተፃፈውን ቁጥር ተመልከቱ፡-

የመቶ ሺ ቤት	የአስር ሺ ቤት	የሺ ቤት	የመቶ ቤት	የአስር ቤት	የአንድ ቤት
7	5	0	4	2	3

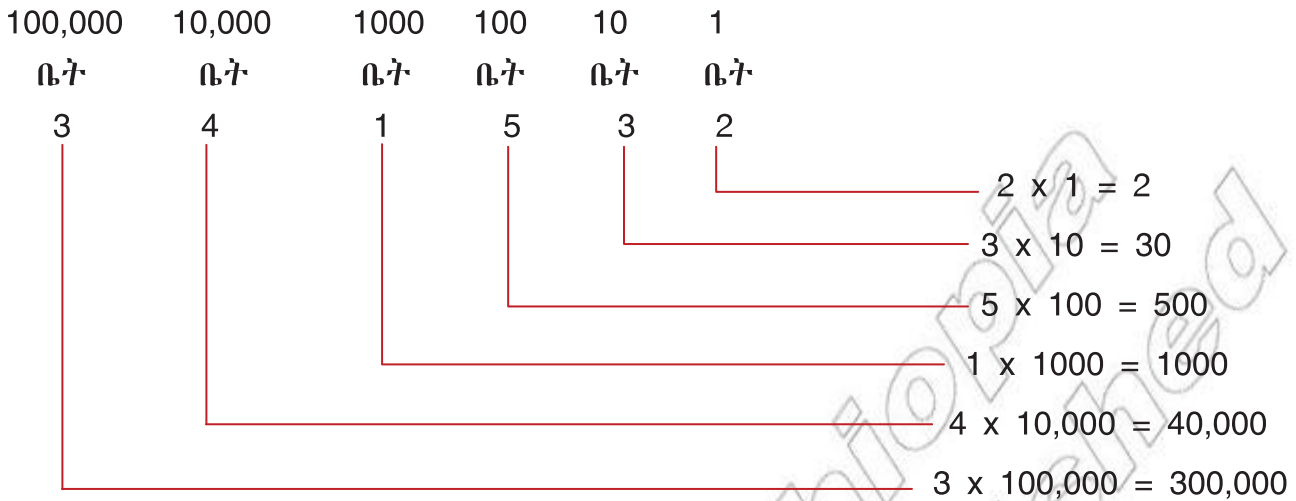
ከቁጥር ቤት ሰንጠረዥ የምንረዳው፡- በተሰጠው ቁጥር ውስጥ

7 መቶ ሺዎች፣ 5 አስር ሺዎች፣ 0 ሺዎች፣ 4 መቶዎች፣ 2 አስሮችና 3 አንዶች መኖራቸውን ነው። ይህንንም

$$750,423 = 7 \times 100,000 + 5 \times 10,000 + 0 \times 1,000 + 4 \times 100 + 2 \times 10 + 3 \times 1$$

በማለት ቁጥሩን በመተንተን መግለፅ ይቻላል።

ምሳሌ 1.13 በ341532 ውስጥ የእያንዳንዱ ሆሄ የቁጥር ቤት ዋጋ ከዚህ በታች በቀረበው መንገድ መረዳት ይቻላል።

መልመጃ 1ተ

1. በሚከተሉት ቁጥሮች ውስጥ ስንት መቶ ሺዎች፣ አስር ሺዎች፣ ሺዎች፣ መቶዎች፣ አስሮች እና አንዶች እንዳሉ በደብተራችሁ ላይ ጻፉ።

- ሀ. 354076 ለ. 432568 ሐ. 720045 መ. 866309

2. በሚከተሉት ቁጥሮች ውስጥ የ4ን የቁጥር ቤት ዋጋ በደብተራችሁ ላይ ጻፉ።

- ሀ. 214053 ለ. 436708 ሐ. 542017 መ. 621475

3. የሚከተሉትን ቁጥሮች በአንድ አሃዝ ጻፉ።

- ሀ. $600,000 + 40,000 + 1000 + 500 + 50 + 7$
 ለ. $700,000 + 20,000 + 4000 + 300 + 60 + 2$
 ሐ. $800,000 + 3000 + 200 + 10 + 6$

4. የሚከተሉትን ቁጥሮች በመተንተን ጻፉ።

- ሀ. 214367 ለ. 308017 ሐ. 460206

1.5 እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማወዳደርና በቅደም ተከተል ማስቀመጥ

ተግባር 1.11

1. ከዚህ በፊት የተማራችሁትን መሠረት በማድረግ $>$ ፣ $<$ ወይም $=$ ምልክቶችን ተጠቅማችሁ የሚከተሉትን ቁጥሮች አወዳድሩ።

- ሀ. 485 _____ 2120 ሐ. 58940 _____ 58939
 ለ. 8432 _____ 8423 መ. 762185 _____ 762179

2. ለሚከተሉት ቁጥሮች ቀዳማይና ተከታይ ቁጥሮችን ፈልጉ።

ሀ. 426893

ለ. 100,000

ምሳሌ 1.14

1. የሚከተሉትን አወዳድሩ።

ሀ. 56789 እና 123046

ለ. 263509 እና 263508

2. ለሚከተሉት ቁጥሮች ቀዳማይና ተከታይ ፈልጉ።

ሀ. 62405

ለ. 99999

✓ መፍትሔ

1. ሀ. $56789 < 123046$ ምክንያቱም ባለ አምስት ሆሄያት ቁጥር ከባለ ስድስት ሆሄያት ቁጥር ያንሳል።

ለ. $263509 > 263508$ ምክንያቱም $9 > 8$

2. “መ” የተሰጠን ሙሉ ቁጥር ቢሆን ቀዳማዩን “መ - 1” እና ተከታዩን “መ + 1” ከሰንጠረዥ ተመልክቱ። “መ” በሁለቱ ሙሉ ቁጥሮች መካከል መሆኑንም ተገንዘቡ።

መ - 1	መ	መ + 1
62404	62405	62406
99998	99999	100,000

መልመጃ 1ኛ

1. የሚከተሉትን ቁጥሮች የ $>$ ፣ $<$ ወይም $=$ ምልክቶችን በመጠቀም አወዳድሩ።

ሀ. 2346 _____ 987

መ. 62587 _____ 62537

ለ. 4382 _____ 4391

ሠ. 774983 _____ 774982

ሐ. 17654 _____ 7564

ረ. 10×10^4 _____ 10^5

2. ለሚከተሉት ቁጥሮች ቀዳማይና ተከታይ ሙሉ ቁጥሮችን ፈልጉ።

ሀ. 34899

ለ. 654000

ሐ. 100900

መ. 56799

3. በሚከተሉት ሙሉ ቁጥሮች መካከል የሚገኙ ሙሉ ቁጥሮችን ፈልጉ።

ሀ. 264284 እና 264279

ሐ. 657208 እና 657214

ለ. 540062 እና 540068

መ. 897410 እና 897416

4. ተማሪ አገኘሁ በ5 የሚጨርስ ቁጥር አሰብ። ያሰበው ቁጥር ከ243071 የበለጠና ከ243078 ያነሰ ነው። አገኘሁ ያሰበው ቁጥር ስንት ነው።

በንዑስ ምዕራፍ አንድ እስከ 10,000 የሚደርሱ ሙሉ ቁጥሮችን በቅደም ተከታል ማስቀመጥ ተምራችኋል። አሁን ደግሞ እስከ 1,000,000 የሚደርሱ ሙሉ ቁጥሮችን በቅደም ተከታል ማስቀመጥ ትማራላችሁ።

ተግባር 1.12

ጥንድ ጥንድ በመሆን አምስት ባለ 6 ሆሄ ሙሉ ቁጥሮችን በወረቀት ላይ ፃፉ። ሌሎች ጥንድ የሆኑ ልጆች ደግሞ የተፃፉትን ቁጥሮች፣

- ሀ. ከትንሽ ወደ ትልቅ በቅደም ተከታል ያስቀምጡ።
- ለ. ከትልቅ ወደ ትንሽ በቅደም ተከታል ያስቀምጡ።

መልመጃ 17

- የሚከተሉትን ቁጥሮች ከትንሹ በመጀመር በቅደም ተከታል በደብተራችሁ ላይ ፃፉ።
 ሀ. 48832፣ 29002፣ 36251፣ 36521
 ለ. 145673፣ 157293፣ 146571፣ 158292
 ሐ. 123462፣ 223461፣ 234527፣ 234517
- የሚከተሉትን ቁጥሮች ከትልቁ በመጀመር በቅደም ተከታል በደብተራችሁ ላይ ፃፉ።
 ሀ. 192527፣ 192538፣ 192514፣ 195227
 ለ. 787976፣ 787878፣ 788222፣ 769222
 ሐ. 253251፣ 253521፣ 255321፣ 256515
- የሚከተሉትን የቁጥር ሆሄያት በመጠቀም በጣም ትንሹንና በጣም ትልቁን ቁጥር በደብተራችሁ ላይ ፃፉ።
 ሀ. 1፣ 3፣ 0፣ 5፣ 9፣ 7 ሐ. 5፣ 0፣ 8፣ 9፣ 3፣ 4
 ለ. 5፣ 0፣ 6፣ 1፣ 2፣ 4 መ. 3፣ 6፣ 2፣ 9፣ 7፣ 8
- አስፋው አንድ ቁጥር አስቧል። ይህ ቁጥር ባለ አራት አንድ አይነት ሆሄዎች ያሉት ከፍተኛው ሙሉ ቁጥር ተከታይ ነው። አስፋው ያሰበው ቁጥር ስንት ነው።

1.6 የቁጥሮችን አቅራብ ዋጋዎች በማጠጋጋት መፈለግ

የቁጥሮችን ትክክለኛ ዋጋ መጠቀም በማይቻልበት ወቅት ቁጥሮችን አጠጋግቶ መጠቀም የተለመደ ተግባር ነው። ለምሳሌ የህዝብ ቆጠራ በሚደረግበት ጊዜ፣ በጣም ሩቅ በሆኑና ቆላማ ቦታዎች መረጃዎችን መሰብሰብ ሳይቻል ሲቀር አቅራብ ዋጋዎች ይወሰዳሉ። ስለአየር ሁኔታ መረጃ በሚሰጥበት ጊዜ እንዲሁም ህብረተሰቡ የተለያዩ ግብይቶችን በሚያደርግበት ጊዜ አቅራብ ዋጋዎች አገልግሎት ላይ ይውላሉ።

ተግባር 1.13

ጥንድ ጥንድ በመሆን የሚከተሉትን ጥያቄዎች ሥሩ።

1. የሚከተሉት ቁጥሮች በቅንፍ ውስጥ ካሉት ለየትኛው የ10 ብዜት ይቀርባሉ... የቀረበውን የ 10 ብዜት ከስሩ በማስመር አመልክቱ።

ሀ. 34 (30፣ 40)

ሐ. 152 (150፣ 160)

ለ. 57 (50፣ 60)

መ. 346 (340፣ 350)

2. የሚከተሉት ቁጥሮች በቅንፍ ውስጥ ካሉት ለየትኛው የ100 ብዜት ይቀርባሉ... የቀረበውን የ 100 ብዜት ከስሩ በማስመር አመልክቱ።

ሀ. 334 (300፣ 400)

ሐ. 719 (700፣ 800)

ለ. 562 (500፣ 600)

መ. 870 (800፣ 900)

ምሳሌ 1.15 1. የሚከተሉትን ወደ 10 ቤት አጠጋጉ።

ሀ. 34

ለ. 476

2. የሚከተሉትን ወደ 100 ቤት አጠጋጉ።

ሀ. 163

ለ. 729

✓ መፍትሔ

1. ሀ. $34 \approx 30$ ምክንያቱም የ34 የአንድ ቤት ሆኖ 4 ስለሆነ።

ለ. $476 \approx 480$ ምክንያቱም የ476 የአንድ ቤት ሆኖ 6 ስለሆነ።

2. ሀ. $163 \approx 200$ ምክንያቱም የቁጥሩ የ10 ቤት ሆኖ $6 > 5$ ስለሆነ ነው።

ለ. $729 \approx 700$ ምክንያቱም የ729 የ10 ቤት ሆኖ $2 < 5$ ስለሆነ ነው።

ማስታወሻ

1. አንድ ዋጋ (ቁጥር) አቅራቢ ዋጋ (ቁጥር) መሆኑን ለመግለፅ የ “ \approx ” ምልክት እንጠቀማለን። ሲነበብም ይቀርባል ተብሎ ነው።

2. የተሰጠ ቁጥርን ወደ 10 ቤት ለማጠጋጋት የሚከተለውን እንሰራለን።

• የተሰጠው ቁጥር የአንድ ቤት ሆኖ 1፣ 2፣ 3 ወይም 4 ከሆነ፡- የ10 ብዜት ሆኖ ለተሰጠው ቁጥር ቀዳማይ ወደ ሆነው የ10 ብዜት ቁጥር ይጠጋጋል።

• የቁጥሩ የአንድ ቤት ሆኖ 5፣ 6፣ 7፣ 8 ወይም 9 ከሆነ፡- የ10 ብዜት ሆኖ ለተሰጠው ቁጥር ተከታይ ወደ ሆነው የ10 ብዜት ቁጥር ይጠጋጋል።

3. የተሰጠ ቁጥር ወደ 100 ቤት ለማጠጋጋት፡-

• የቁጥሩ የ10 ቤት ሆኖ ከ5 የሚያንስ ከሆነ የ100 ብዜት ሆኖ ለተሰጠው ቁጥር ቀዳማይ ወደ ሆነው የ100 ብዜት ቁጥር ይጠጋጋል።

• የቁጥሩ የ10 ቤት ሆኖ ከ5 እና ከ5 የሚበልጥ ከሆነ፡- የ100 ብዜት ሆኖ ለተሰጠው ቁጥር ተከታይ ወደ ሆነው የ100 ብዜት ቁጥር ይጠጋጋል።

መልመጃ 1ኛ

1. የአቅራብ ምልክት በመጠቀም የሚከተሉትን ወደ 10 ቤት አጠጋጉ።

ሀ. 83 ለ. 874 ሐ. 703 መ. 120 ሠ. 79 ረ. 936

2. የአቅራብ ምልክት በመጠቀም የሚከተሉትን ወደ 100 ቤት አጠጋጉ።

ሀ. 128 ለ. 709 ሐ. 646 መ. 981 ሠ. 572 ረ. 484

3. ሁለት የኢትዮጵያ ሀይቆች ስፋት በግምት አንደሚከተለው ነው። ጣና 3484 ካሬ ኪ.ሜ እና ጫሞ 553 ካሬ ኪ.ሜ ነው። ስለዚህ የሁለቱ ሐይቆች ጠቅላላ ስፋት የአቅራብ ምልክት በመጠቀም ወደ 10 ቤት አጠጋጉ።

በሙሉ ቁጥሮችን ወደ 10 ቤት እና ወደ 100 ቤት ማጠጋጋት ተምራችኋል። አሁን ደግሞ ወደ 1000፣ 10,000 እና 100,000 ቤቶች ማጠጋጋት ትማራላችሁ።

ተግባር 1.14

ጥንድ ጥንድ በመሆን የሚሰሩ ጥያቄዎች

- 1. ቁጥሮችን ወደ 10 እና 100 ቤቶች ማጠጋጋት አሰራር ደንቦችን መሠረት በማድረግ ወደ 1000 ቤት ማጠጋጋት ደንብን በደብተራችሁ ላይ ፃፉ።
- 2. በተመሳሳይ መንገድ ወደ 10,000 ቤት የማጠጋጋት ደንብን ተወያዩ።

ምሳሌ 1.16

የሚከተሉትን ወደ ተጠቀሰው የቁጥር ቤት አጠጋጉ።

- ሀ. 3478 ን ወደ ሺ ቤት አጠጋጉ
- ለ. 75392 ን ወደ አስር ሺ ቤት አጠጋጉ
- ሐ. 236459 ን ወደ መቶ ሺ ቤት አጠጋጉ

መፍትሔ

- ሀ. 3478 ወደ 1000 ቤት ሲጠጋጋ 3000 ይሆናል፤ ምክንያቱም $4 < 5$
- ለ. 75392 ወደ 10,000 ቤት ሲጠጋጋ 80,000 ይሆናል ፤ ምክንያቱም $5 = 5$
- ሐ. 236459 ወደ 100,000 ቤት ሲጠጋጋ 200,000 ይሆናል፤ ምክንያቱም $3 < 6$

መልመጃ 1ኛ

1. የሚከተሉትን ቁጥሮች ወደ ሺ ቤት አጠጋጉ።

ሀ. 6380 ለ. 54525 ሐ. 7069 መ. 9604 ሠ. 89746

2. የሚከተሉትን ቁጥሮች ወደ አስር ሺ ቤት አጠጋጉ።

ሀ. 14798 ለ. 20346 ሐ. 35024 መ. 66557 ሠ. 97123

3. የሚከተሉትን ቁጥሮች ወደ መቶ ሺ ቤት አጠጋጉ።

ሀ. 308998 ለ. 516545 ሐ. 454588 መ. 768263

4. በተለያዩ ከተሞች ባሉ የምክር አገልግሎት መስጫ በተደረገው የዳህሣ ጥናት በደሴ 6795 ሰዎች፣ ባህርዳር 12498 ሰዎች፣ በናዝሬት 9495 ሰዎች እንዲሁም በድሬዳዋ 14435 ሰዎች ስለኤች አይቪ ቫይረስ በተመለከተ የምክር አገልግሎት ተሰጥተዋል። ስለቫይረሱ የምክር አገልግሎት ያገኙት ሰዎች በጠቅላላው የአቀራብ ምልክት በመጠቀም ወደ ሺ ቤት አጠጋጉ።

የምዕራፍ አንድ ማጠቃለያ

- አንድን አሀዝ(ቁጥር) ለማንበብ በአሀዙ የሚገኙትን ሆሄዎች ከቀኝ በመጀመር በሶስት በሶስተ መድቦ በመለያየት፤ ከዚያም የቁጥር ቤት ሰንጠረዥ ዋጋቸውን ተጠቅሞ መጻፍና ማንበብ ።
- ሁለት የተለያዩ የሆሄዎች ብዛት ያላቸው ቁጥሮች ሲወዳደሩ፣ ብዙ ሆሄዎች ያለው ቁጥር ትንሽ ሆሄዎች ካለው ቁጥር ይበልጣል።
- ሁለት አንድ አይነት የሆሄዎች ብዛት ያላቸው ቁጥሮች ሲወዳደሩ፣ የቁጥሮችን ሆሄዎች ከግራ በመጀመር በቤት በቤታቸው ማወዳደር። ብልጫ የሚያሳየው ሆሄ ያለበት ቁጥር ትልቁ ቁጥር ይሆናል።
- በስተቀኝ የሚገኙ ሶስት ሆሄዎቻቸው ሁሉም ዜሮ የሆኑ ሙሉ ቁጥሮች ሁሉ የ1000 ብዜት ናቸው።
- የአንድ ሙሉ-ቁጥር በስተቀኝ የሚገኙ አራት ሆሄዎች በሙሉ ዜሮ ከሆኑ፣ ቁጥሩ የ10,000 ብዜት ነው።
- የአንድ ሙሉ ቁጥር በስተቀኝ የሚገኙ አምስት ሆሄዎች በሙሉ ዜሮ ከሆኑ፣ ቁጥሩ የ100,000 ብዜት ነው።

የምዕራፍ አንድ ማጠቃለያ መልመጃ

ሀ) የሚከተሉትን ጥያቄዎች እውነት ወይም ሀሰት በማለት መልሱ።

1. ሁለት አንድ አይነት የሆሄዎች ብዛት ያላቸው ቁጥሮች ሊበላለጡ አይችሉም።
2. $43508 = 4 \times 1000 + 3 \times 100 + 5 \times 10 + 8 \times 1$
3. የ10,000 ብዜቶች ሁሉ የ1,000 ብዜቶች ናቸው።
4. የ50,400 እና 4,000 ልዩነት 46,400 ነው።
5. የ740,000 እና 67,000 ልዩነት የ10,000 ብዜት ነው።
6. አሀዞችን 1፣6፣0፣3፣5፣4 ን በመጠቀም የሚገኘው በጣም ትልቁ ቁጥር 65431 ነው።

ለ) ከዚህ በታች ለቀረቡት ሁለት ጥያቄዎች ትክክለኛውን መልስ የያዘውን ፊደል በማክበብ መልሱ።

1. ከሚከተሉት የ1000 ብዜት ያልሆነው የትኛው ነው?

- ሀ. 1,000 ለ. 6,800 ሐ. 740,000 መ. 10,000

2. ከሚከተሉት እውነት የሆነው የትኛው ነው?

- ሀ. $18 \times 1,000 > 2 \times 10,000$ ሐ. $3 \times 10,000 < 100,000$
- ለ. $20 \times 1,000 > 8 \times 100,000$ መ. $90 \times 10,000 < 9 \times 100,000$

ሐ) የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልሱ።

1. የሚከተሉትን ቁጥሮች በደብተራችሁ ላይ በፊደል ጻፉ።

- ሀ. 293 ለ. 3780 ሐ. 80704 መ. 461890

2. የሚከተሉትን ቁጥሮች በደብተራችሁ ላይ በአሃዝ ጻፉ።

- ሀ. አስር ሺ አስር
- ለ. ሀምሳ ዘጠኝ ሺ ስድስት
- ሐ. ስድስት መቶ ሰማኒያ ሁለት ሺ ሰባት መቶ አንድ

3. የሚከተሉትን ቁጥሮች ከትንሹ በመጀመር በቅደም ተከተል በደብተራችሁ ላይ ጻፉ።

- ሀ. 20209፣19256፣22009፣19526፣19265
- ለ. 345672፣436527፣346572፣435627፣354672

4. የሚከተሉትን ቁጥሮች የአቅራብ ምልክት በመጠቀም ወደ 10,000 ቤት አጠጋጉ።

- ሀ. 63989 ለ. 20857 ሐ. 47610

5. የሚከተሉትን ወደ 10 ቤት አጠጋጉ።

- ሀ. 86 ለ. 94 ሐ. 73 መ. 98

6. የአቅራብ ምልክት በመጠቀም የሚከተሉትን ወደ 100 ቤት አጠጋጉ።

- ሀ. 328 ለ. 809 ሐ. 946 መ. 881

7. የሚከተሉትን ወደ 1000 ቤት አጠጋጉ።

- ሀ. 8478 መ. 868263
- ለ. 95392 ሠ. 816545
- ሐ. 436459

8. በአንድ ክልል ያሉት የጠጠር መንገዶች ጠቅላላ ርዝመት 4385990 ኪ.ሜትር ቢሆንና ከዚህ ውስጥ በ2001 ዓ.ም 2986470 ኪ.ሜትር መንገድ በአስፋልት ለማልበስ ቢፈለግ ቀሪው የጠጠር መንገድ ርዝመት ስንት ይሆናል?

9. የሶስት ቁጥሮች ድምር 9566 ነው። ሁለት ቁጥሮች 4392 እና 2808 ከሆኑ ሌላኛው ቁጥር ስንት ነው?

10. የራስ ዳሽን ተራራ ከፍታ 4620 ሜትር ነው። የባቱ ተራራ ከፍታ ደግሞ 4307 ሜትር ነው። የራስ ዳሽን ተራራ ከባቱ ተራራ በስንት ሜትር ይበልጣል?